herpy

SLANGER

Common Kingsnake

Lampropeltis getula

Lampropeltis getula er en stor, glinsende kongeslange fra det sydøstlige USA, sort eller mørkebrun med smalle, hvide til gule tværbånd, der danner et kædemønster. Den bliver 90-150 cm, æder gnavere, øgler og andre slanger og er robust og tolerant. Den kan leve over 20 år og passes enkeltvis i et gulvterrarie med varmeplads og moderat luftfugtighed.

Familie: Colubridae Tidligere navn: *Lampropeltis getula getula* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**90-150 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**15-30 år**
Aktiv	**Dag og skumring**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Vådområde og tempereret skov og eng**
Sværhedsgrad	**Begynder**

PASNING

Min. terrarie	**150 × 60 × 60 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**21-28 °C**
Hotspot	**29-32 °C**
Temperatur, nat	**18-22 °C**
Luftfugtighed	**40-60 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**12-48 mdr.**
Kuldstørrelse	**3-25 æg**
Inkubation	**60-70 dage** ved 26-29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Invasiv art: *Lampropeltis getula* står i bred forstand på EU's liste over invasive arter af unionsbetydning (gennemførelsesforordning (EU) 2016/1141, udvidet med (EU) 2022/1203). Efter art. 7 i forordning (EU) nr. 1143/2014 er det forbudt at indføre, holde, avle, transportere, sælge, bruge, bytte, lade formere sig og udsætte arten. Art. 31: kæledyr, der blev holdt før optagelsen i 2022, må beholdes til de dør, i lukket opbevaring, hvor formering og flugt er udelukket. Spørg SGAV om de danske regler. Ikke CITES eller EU-bilag A-D.

Om arten

Lampropeltis getula er en stor og kraftigt bygget slange med helt glatte, blanke skæl. Grundfarven er sort eller mørkebrun, og over det meste af udbredelsen går 17-36 smalle tværbånd i hvid, gul eller rødgul tværs over ryggen og danner det kædemønster, som arten kendes på. Hovedet er næsten ensfarvet mørkt med et par lyse pletter på skjoldene. Mod syd i Florida bliver båndene flere (22-54) og bredere, og grundfarven lysere brun med gul stipling; den sydlige form regnes i dag ofte som en egen art, *Lampropeltis floridana*.

Voksne dyr er normalt 90-125 cm, og de største når 150 cm. Det højeste målte er omkring 210 cm. Det gør den til den største art i *Lampropeltis*. Nyklækkede unger er 20-28 cm. Arten ligner nære slægtninge, og de lyse tværbånd på mørk bund er det bedste kendetegn. Navnet bruges i hobbyen ofte i bred forstand om hele kongeslangekomplekset fra kyst til kyst. Siden 2009

er *Lampropeltis californiae*, *Lampropeltis holbrooki*, *Lampropeltis nigra* og *Lampropeltis splendida* skilt ud som egne arter, og vejledningen her handler om den østlige art i snæver forstand.

Dyret er hårdført og tåler fangenskab godt. Unge og nyindkøbte dyr kan ryste med halen, slå ud efter en hånd og afgive ildelugtende sekret, når de samles op, men de fleste vænner sig til håndtering. Arten æder andre slanger, også giftige, og det præger holdformen: dyrene skal holdes hver for sig. Der findes farve- og tegningsvarianter (morfer) i fangenskab. Vejledningen handler om arten selv, ikke om genetik.

Udbredelse og levested

Lampropeltis getula lever i det sydøstlige USA, fra det sydlige New Jersey og Delaware gennem Maryland, Virginia og de to Carolinaer til Georgia og det nordlige Florida. Mod vest går udbredelsen til Appalacherne, West Virginia og det sydøstlige Alabama. Typelokaliteten er "Carolina", senere indskrænket til Charleston i South Carolina.

Mod vest er grænsen skarp: i det sydlige Alabama og det centrale Georgia afløses arten over en smal zone af *Lampropeltis nigra*. Mod syd glider den over i *Lampropeltis floridana* på den sydlige del af Florida-halvøen, og de to krydser sig over store dele af Florida. Kongeslangerne i Apalachicola-lavlandet i det nordvestlige Florida blev i 2017 beskrevet som *Lampropeltis meansi*, men hybridzonen med *L. getula* er større end hele dens udbredelse, og den regnes ofte stadig med til *L. getula*.

> **Oprindelig udbredelse:** USA.

LEVESTED

L. getula findes i et bredt udvalg af levesteder fra havniveau op i bjergskov: sandede højdedrag, fyrreskov, løvskov og blandet skov, græsland, krat, flodsletter, sumpe og moser, kanter af diger og vandløb samt dyrkede områder og lader. Den findes ofte nær vand. Den holder til under træstammer, bark, brædder og sten, i stubhuller og gnavergange og langs stengærder, og den soler sig på solåbne skråninger. Den klatrer og svømmer godt.

Arten er aktiv fra marts-april til oktober-november, mest om dagen og i skumringen; i den varmeste del af sommeren skifter den til nataktivitet. Størstedelen af tiden går med at ligge skjult i bladstrøelse. Om vinteren går den i vinterhvile i klippespalter, gnavergange og hule stubbe. Føden består af næsten alt, den kan overmande: slanger, også giftige, som den tåler giften fra, gnavere, øgler, fugle, krybdyræg og frøer. Ved parringstid kæmper hannerne ved at presse hinandens forkroppe mod jorden.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

Pasning

TERRARIET

Et voksent dyr skal have et terrarie på mindst 150 × 60 × 60 cm (længde × bredde × højde). Større er bedre, for arten er aktiv og udforsker hele terrariet. Mindre dyr på under 100 cm kan klare sig i 120 × 60 × 60 cm. Unger bor i et mindre terrarie eller en ventileret kasse til at begynde med og flyttes, når de ikke længere kan strække sig og bevæge sig langs kanten. Terrariet skal være mindst 60 cm højt, så lamper og varme kan placeres sikkert.

Låget skal kunne låses. Slangen finder enhver svaghed, og et frontåbnende terrarie med lås eller et låg med klemmer er det sikre valg. Brug ikke tape.

Bunden skal være jord, der holder en moderat fugtighed. En blanding af 40 % ren muldjord, 40 % kokosfibre eller færdig terrariejord og 20 % legesand i et lag på omkring 10 cm fungerer godt, og et lag tørre blade ovenpå giver skjul. Aspenspåner, majsgranulat og avispapir kan også bruges. Undgå kattegrus, kemisk behandlet bund, fyr og ceder. Fodr eventuelt i en separat kasse, så dyret ikke sluger bund.

Indret med mindst to skjul, et i den varme og et i den kolde ende, så små, at slangen ligger tæt i dem, når den er sammenrullet. Grene, kork og sten giver motion og klatremuligheder. Jo flere skjul, desto mere tør dyret vise sig. Fjern afføring dagligt, og skift bunden helt hver 3.-4. måned.

TEMPERATUR

Dyret regulerer sin temperatur ved at flytte mellem varme og kolde steder, så terrariet skal have en tydelig gradient. Overfladen under varmelampen skal være 29-32 °C, målt med et infrarødt termometer, og den kolde ende 21-26 °C. Brug to halogenlamper side om side, så hele det sammenrullede dyr opvarmes jævnt, og læg en lys, flad sten eller et stykke træ under

lamperne som solplads. Et sort skjul ved varmen fungerer som varmt skjul.

Slå varmen fra om natten. Temperaturen følger rummet og må gerne falde 3-5 °C i forhold til dagen, til 18-22 °C, men ikke under 18 °C. Nattefaldet holder ædelysten og fordøjelsen i gang.

Brug aldrig varmesten. Varmen er for koncentreret og giver forbrændinger. Varmemåtter og varmekabler kan bruges som supplement, men kun med termostat. Placér terrariet væk fra vinduer, hvor solen kan overophede det.

Ligger dyret på varmepladsen i lange perioder, har det brug for mere varme. Bruger det den aldrig, har det brug for mindre.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 40-60 %, målt med et digitalt hygrometer midt i terrariet. Den er højere i den kolde ende og om natten og lavere i den varme ende, og det er normalt. Tallene gælder kongeslanger i almindelighed. *L. getula* lever ofte nær vand og tåler den øvre del af intervallet. Fugtigheden hæves med en sprøjte, med fugtig sphagnum i skjulet i den kolde ende og med et lag blade på bunden. Stil et fugtigt skjul frem, når dyret skal skifte hud.

Stil altid en skål med friskt vand frem, stor nok til, at dyret kan lægge sig i den. Bliver luften i terrariet klam, skal skålen være mindre eller fjernes nogle dage om ugen. Skrub skålen hver uge med et dyredesinfektionsmiddel.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og soler sig i naturen. Den kan klare sig uden UVB, men UVB anbefales for den bedste velfærd. Det passer til Ferguson-zone 2. Brug et T5 HO-rør på 5-6 % UVB, der dækker omkring halvdelen af terrariets længde og sidder over den varme side. Målet er et UV-indeks på 2-3 ved solpladsen. Over net er afstanden mellem rør og dyr på solpladsen 25-30 cm, uden net 35-45 cm, og det bør kontrolleres med en UV-måler. Rørene skiftes hver 12. måned.

Suppler med en kraftig LED-pære på 6.500 K, der dækker det meste af terrariets længde. Lyset er tændt omkring 12 timer, og dagslængden tilpasses årstiden. Der må ikke være lys om natten.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

L. getula er kødæder og skal have hele byttedyr. Den vigtigste fødekilde i fangenskab er mus, og når dyret vokser, bruges unge rotter. Variation er vigtig: vagtler, vagtelæg, kyllinger og små slanger kan bruges, og en varieret kost gør dyret sundere og mindre kræsent. Fodr optøede, frosne byttedyr. Det er sikrere, for levende gnavere kan bide og skade slangen. Brug bløde fodertænger.

Byttedyrets tykkelse må højst være 1,5 gange slangens bredeste sted, eller omkring 10 % af dens vægt. Efter måltidet skal der være en tydelig, men ikke stor, bule.

Fodringshyppighed: - Nyudklækkede: hver 5.-7. dag. - Unge: hver 7.-10. dag. - Voksne: hver 10.-14. dag.

Bliver dyret for fedt, skal fodringen sjældnere eller byttedyrene mindre. Håndtér ikke dyret, før bulen er væk. En let støvning af byttet med kalk og multivitamin i lige dele en gang imellem forebygger mangler. Giv ikke frugt og grønt: slangen kan ikke fordøje plantemateriale.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

L. getula er robust og tolerant. Giv et nyt dyr omkring 2 uger i fred, og start først håndtering, når det æder regelmæssigt. Begynd med korte omgange på højst 5 minutter, og læg ikke dyret tilbage, før det er roligt. Håndtér højst en gang om dagen. Løft dyret nedefra, støt kroppen, og lad det kravle op på hånden i stedet for at gribe det.

Et nervøst dyr ruller sig sammen, hvæser, ryster med halen, slår ud og afgiver ildelugtende sekret og afføring. Det er et naturligt forsvar, som aftager med tiden. Bid er ufarlige, men slangen kan holde fast. Håndtér ikke dyret, når øjnene er blålige og mælkede op til hudskiftet, eller lige efter fodring. Vask hænder før og efter, for krybdyr kan bære salmonella.

Hold dyrene hver for sig. Arten æder andre slanger, også artsfæller, og unge dyr kan æde hinanden. Ved parring sættes hannen ind til hunnen under opsyn, og dyrene skilles igen bagefter.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne har en længere, bredere halerod med plads til hemipenerne. Kønnet bestemmes sikrest med en sonde, som kun en erfaren person bør bruge. Hanner er kønsmodne efter 1-4 år og hunner efter 2-4 år, i naturen ved en længde på 60-90 cm. I fangenskab sker det ofte tidligere, fordi dyrene får rigeligt med føde. Dyrene skal være fuldvoksne og i god huld, før de sættes i avl; en for ung eller mager hun risikerer at blive ægbundet.

PARRING

Parringen følger vinterhvilen. I naturen går *Lampropeltis getula* i vinterhvile fra oktober-november til marts-april i klippespalter, gnavergange og hule stubbe. Temperatur og længde for hvilen i fangenskab er ikke dokumenteret for arten. Dyrene skal være fri for parasitter og i god huld, før de nedkøles, og fodres ikke de sidste par uger før hvilen, så tarmen er tom. Vand skal altid være tilgængeligt. Efter hvilen varmes de gradvist op og fodres godt, før de sættes sammen.

Sæt altid hannen ind til hunnen, ikke omvendt, og gentag introduktionen med et par dages mellemrum, til hunnen har haft ægløsning. Hannerne kæmper om hunnerne, så hold ikke to hanner sammen. Fodr kun, når dyrene er adskilt. I naturen parrer arten sig fra marts i Florida og fra april-maj længere mod nord.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger æggene omkring 60 dage efter parringen, normalt i maj-august og ofte efter et hudskifte. Kuldet er på 3-25 æg, typisk omkring 10. Giv hende en æglægningskasse med fugtig vermiculit eller sphagnum på den varme side. Hunnen passer ikke æggene. Hun er udmattet efter æglægningen og skal have rigeligt med føde for at genopbygge kræfterne. Flere kuld på en sæson forekommer, men belaster hunnen hårdt.

INKUBATION

Tag æggene forsigtigt ud, og vend dem ikke. Hænger de sammen, skal de ikke skilles med magt. Læg dem på fugtig vermiculit i en lukket beholder med et par små lufthuller i låget, og begrav dem ikke. Vermiculiten skal være fugtig, men ikke så våd, at der kan vrides vand ud. Tallene er lånt fra *Lampropeltis californiae*: 26-29 °C, og æggene klækker efter 60-70 dage. I naturen klækker de efter omkring 60 dage. Tjek æggene en gang om ugen for skimmel og sammenfald, og fjern dårlige æg. Ungerne bliver i ægget en dag eller to, mens de optager blommesækken. Hjælp ikke med udklækningen.

OPDRÆT AF UNGER

Nyudklækkede unger er 20-28 cm og vejer 9-14 g. De bliver i reden omkring en uge, til første hudskifte. Sæt hver unge for sig i et lille terrarie eller en ventileret kasse med skjul, vand og en varmekilde. Unger æder hinanden og må aldrig holdes sammen. Efter første hudskifte tilbydes en nyfødt mus hver uge, og optøede, frosne dyr er sikrest. Dyr, der ikke vil æde, kan hjælpes ved at duftsætte musen med en øgle. Vokser de, så øg byttets størrelse og hyppigheden gradvist. Hvis de nægter at æde, så tjek temperaturerne, og prøv igen efter en uge.

Sundhed og typiske fejl

De fleste problemer skyldes fejl i opsætningen. De typiske er:

- Fedme ved for store eller for hyppige måltider.
- Hudskifteproblemer ved for tør luft: giv et fugtigt skjul, når øjnene bliver blålige.
- Forbrændinger fra varmesten og uafskærmede varmepærer.
- Forstoppelse eller tilstoppet tarm ved for lav temperatur, for lidt vand eller indtag af bundmateriale.
- Mider og indvendige parasitter, især hos vildfangede dyr. Brug opdrættede dyr, og sæt nye dyr i karantæne.
- Luftvejsinfektion ved for kold eller fugtig luft: dyret trækker vejret med åben mund eller har snot.
- Bid fra levende byttedyr. Brug optøede dyr.

Et sundt dyr har klare øjne, en fyldig krop og æder regelmæssigt. Vej dyret hver uge, for et pludseligt vægttab er ofte det første tegn på sygdom. Krybdyr skjuler sygdom, så opsøg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret ikke spiser, taber sig, trækker vejret med åben mund eller virker sløvt.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.